

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

08 серпня 2025 року

Харків

№ 701 В

Про затвердження Регіонального плану заходів на 2025 – 2026 роки з реалізації в Харківській області Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024 – 2028 роки

Відповідно до Законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій», на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2024 року № 1201-р «Про схвалення Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024 – 2028 роки та затвердження операційного плану заходів на 2024 – 2026 роки з її реалізації»:

1. Затвердити Регіональний план заходів на 2025 – 2026 роки з реалізації в Харківській області Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024 – 2028 роки (далі – Регіональний план), що додається.

2. Структурним підрозділам Харківської обласної державної (військової) адміністрації, Харківському обласному центру соціальних служб:

2.1. Забезпечити в межах повноважень виконання заходів Регіонального плану.

2.2. Інформувати Харківську обласну державну (військову) адміністрацію про хід виконання заходів Регіонального плану через службу у справах дітей Харківської обласної державної (військової) адміністрації щороку до 25 лютого.

3. Рекомендувати органам місцевого самоврядування:

3.1. Внести у місцеві програми заходи, передбачені Регіональним планом, та забезпечити їх виконання.

3.2. Інформувати Харківську обласну державну (військову) адміністрацію про хід виконання заходів Регіонального плану через службу у справах дітей Харківської обласної державної (військової) адміністрації щороку до 25 лютого.

4. Службі у справах дітей Харківської обласної державної (військової) адміністрації забезпечити узагальнення інформації щодо стану виконання заходів Регіонального плану структурними підрозділами Харківської обласної державної (військової) адміністрації, органами місцевого самоврядування та подання щороку до 05 березня до Державної служби України у справах дітей відповідної інформації.

5. Координацію роботи щодо виконання цього розпорядження покласти на службу у справах дітей Харківської обласної державної (військової) адміністрації, контроль – на заступника начальника обласної військової адміністрації Віту КОВАЛЬСЬКУ.

**Начальник обласної військової
адміністрації**

Олег СИНЕГУБОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника
обласної військової адміністрації
08 серпня 2025 року № 701 В

РЕГІОНАЛЬНИЙ ПЛАН

заходів на 2025 – 2026 роки з реалізації в Харківській області Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024 – 2028 роки

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
Стратегічна ціль 1. Підвищення спроможності сімей з дітьми здійснювати догляд та виховання дітей, забезпечувати безпечне та сприятливе для розвитку дітей середовище				
Операційна ціль 1. Запровадження підтримки сімей з дітьми, що передбачає надання фінансової, матеріальної допомоги та підвищення батьківської спроможності до виконання своїх обов’язків з догляду та виховання дітей				
1. Забезпечення доступу кожної дитини, сім’ї з дітьми, майбутніх батьків, у тому числі тимчасово переміщених (евакуйованих) унаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, до інклюзивних універсальних послуг у територіальній громаді	1. Поширення інструментів самооцінки психологічного стану вагітними жінками та батьками дітей раннього віку	2025 – 2026 роки	Позабюджетні кошти	Департамент охорони здоров’я Харківської обласної державної (військової) адміністрації (далі – ХОД(В)А), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Розроблення методичних рекомендацій щодо матеріалів для вагітних жінок, сімей з дітьми раннього віку про послуги в територіальній громаді, можливості	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент охорони здоров’я ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	їх отримання та моніторинг комунікаційної кампанії в громадах			
	2. Проведення інформаційно-просвітницької роботи серед вагітних жінок, породіль та батьків дітей раннього віку щодо способів отримання психологічної допомоги	2025 – 2026 роки	Позабюджетні кошти	Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Проведення комплексної оцінки (скринінгу) дітей територіальної громади з метою виявлення проблем розвитку дитини, визначення ризиків та симптомів, які вказують на порушення розвитку дитини, з метою своєчасного реагування та надання необхідної психологічної допомоги	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Забезпечення інформування родин з дітьми про доступні послуги в громаді з використанням мобільного додатка	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, органи місцевого самоврядування (за згодою)
2. Підвищення економічної спроможності сімей з дітьми	1. Організація зайнятості дітей (зокрема дітей, які мають особливі освітні потреби, дітей, які проживають в сільській місцевості) в позаурочний час, що включає організацію дозвілля в закладах позашкільної освіти, культури, роботу груп продовженого дня закладів загальної середньої освіти та	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент культури та туризму ХОД(В)А, Управління молоді та спорту ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	координація відповідних заходів у громадах			
	2. Інформування громадян про можливість отримання соціальних послуг з догляду на професійній основі	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Визначення потреби у послугах з метою підтримки одиноких матерів та батьків, які виховують дитину без батька (матері), опікунів, піклувальників, з числа осіб, які перебувають у сімейних, родинних відносинах з дитиною	2025 – 2026 роки	Позабюджетні кошти	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Управління у справах ветеранів ХОД(В)А, Харківський обласний центр зайнятості (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
Операційна ціль 2. Забезпечення участі усіх дітей з особливими освітніми потребами та/або інвалідністю у житті територіальної громади нарівні із своїми однолітками				
3. Впровадження механізмів раннього виявлення потреб дитини у підтримці, направлення її для подальшої діагностики та організації надання допомоги і підтримки	1. Забезпечення використання працівниками закладів охорони здоров'я Національного класифікатора НК 030:2022 «Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я», приведення у відповідність до нього критеріїв оцінки фізичного розвитку дитини відповідного віку, індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю, цифровізація форми індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю,	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	удосконалення контролю за її виконанням			
	2. Забезпечення територіальної доступності інклюзивно-ресурсних центрів відповідно до чисельності дитячого населення в межах передбачених видатків на їх утримання	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцевий бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Проведення інформаційно-просвітницької роботи щодо послуг, які надаються інклюзивно-ресурсними центрами, та порядку звернення до них	2025 – 2026 роки	Місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Забезпечення виявлення дітей, які мають потребу в підтримці, у зв'язку з порушеннями розвитку та здоров'я, забезпечення відповідного реагування та надання допомоги	2025 – 2026 роки	Місцеві бюджети, позабюджетні кошти	органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
4. Створення умов для залучення у життя територіальної громади дітей з особливими освітніми потребами та/або інвалідністю, а також їх сімей	1. Забезпечення доступності в територіальних громадах послуг медичної реабілітації немовлят, які народились передчасно та/або хворими, протягом перших трьох років життя; реабілітаційної допомоги дітям в амбулаторних та стаціонарних умовах; психіатричної допомоги дітям; паліативної допомоги дітям (зокрема, мобільної паліативної допомоги) шляхом формування та моніторингу	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	дотримання відповідних маршрутів пацієнта			
	2. Створення безпечного комфортного інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти в територіальних громадах, забезпечення архітектурної доступності укриттів, закладів культури, позашкільної освіти, молодіжних центрів, об'єктів спортивної інфраструктури на території територіальних громад для задоволення потреб дітей та сімей з дітьми, які мають, зокрема, фізичні, інтелектуальні та сенсорні порушення	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент культури та туризму ХОД(В)А, Департамент молоді та спорту ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Забезпечення доступності навчання в закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, які потребують 4-го або 5-го рівня підтримки, в межах передбачених видатків на утримання закладів освіти	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Надання транспортних послуг із підвезення дітей з інвалідністю та/або високими потребами в підтримці для отримання освітніх, медичних, реабілітаційних, соціальних послуг у межах передбачених видатків на надання транспортних послуг	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	5. Організація надання дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, дітям, які не відвідують заклади освіти за станом здоров'я, підтримки в освітньому процесі відповідно до їхніх потреб	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	6. Розроблення реабілітаційного маршруту дитини для отримання реабілітаційних послуг, перегляд і розмежування змісту та обсягу реабілітаційних послуг у сфері охорони здоров'я, освіти та соціального захисту населення, визначення потреб у таких послугах та розвиток мережі їх надавачів відповідно до потреб населення. Контроль за дотриманням маршрутів	2025 – 2026 роки	Позабюджетні кошти	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	7. Забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) дітей з інвалідністю, дітей з порушеннями опорно-рухового апарату з урахуванням їх потреб в межах передбачених видатків на забезпечення допоміжними засобами реабілітації	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківське обласне відділення фонду соціального захисту осіб з інвалідністю (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	8. Вивчення потреби та запровадження в територіальних громадах послуг з тимчасового відпочинку батькам або особам, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю	2025 – 2026 роки	Місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
Операційна ціль 3. Забезпечення доступу дітей та сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах або можуть потрапити у такі обставини, до соціальних послуг, які відповідають їх індивідуальним потребам та надаються на основі принципів інтегрованості, інклюзивності, послідовності та доступності				
5. Посилення спроможності усіх суб'єктів, які працюють з дітьми та сім'ями, виявляти ознаки вразливості дітей та сімей на ранніх етапах, забезпечувати необхідне реагування та організацію допомоги	1. Впровадження методики оцінювання ризику відмови батьків, інших законних представників, родичів забрати дитину з пологового будинку, іншого закладу охорони здоров'я та порядку міжвідомчої взаємодії працівників закладів охорони здоров'я, надавачів соціальних послуг із забезпечення надання допомоги з метою збереження сім'ї для дитини	2025 – 2026 роки	Місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб
	2. Моніторинг впровадження в кожній територіальній громаді порядку виявлення дітей і сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, відповідного реагування та організації надання допомоги (на основі Протоколу міжвідомчої взаємодії громади)	2025 – 2026 роки	Місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	3. Проведення інформаційно-профілактичних заходів, спрямованих на підготовку молоді до самостійного життя, формування відповідального батьківства, створення позитивної моделі сім'ї, профілактику жорстокого поводження в родинах, залучення до участі в заходах батьків з сімей, які перебувають в складних життєвих обставинах щодо підвищення їх батьківського потенціалу	2025 – 2026 роки	позабюджетні кошти	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, органи місцевого самоврядування (за згодою), надавачі соціальних послуг, громадські організації (за згодою)
	4. Запровадження постійного моніторингу та контролю щодо отримання сім'ями з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, державних соціальних допомог, передбачених законодавством	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Служба у справах дітей ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	5. Надання допомоги дітям, які перебувають в складних життєвих обставинах, шляхом забезпечення гаджетами для навчання, ліжками, постільною білизною, сезонними речами та засобами особистої гігієни, а також проведення поглибленого медичного обстеження	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківське обласне відділення фонду соціального захисту осіб з інвалідністю (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські об'єднання (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	6. Розроблення та впровадження в кожній територіальній громаді з урахуванням положень законодавства місцевих програм щодо підтримки сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, виділення коштів на проведення ремонтних робіт помешкань цих сімей, вирішення побутових потреб родин	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	7. Розроблення та впровадження в кожній територіальній громаді з урахуванням норм законодавства порядку виявлення дітей і сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, відповідного реагування та організації надання допомоги, забезпечення моніторингу його виконання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські об'єднання (за згодою)
	8. Забезпечення виявлення дітей та сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах або в яких є ризик потрапляння в такі обставини, відповідного реагування та надання допомоги з метою реалізації права дитини на виховання в сім'ї	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
6. Забезпечення сталості функціонування системи надання соціальних послуг на рівні територіальної громади	1. Щорічне проведення для відповідних робочих груп територіальних громад навчання з визначення потреб адміністративно-територіальної	2025 – 2026 роки	Місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Харківський обласний центр соціальних служб, органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	одиниці/територіальної громади у соціальних послугах та планування їх надання			
	2. Збір даних про надані соціальні послуги в громадах, надання пропозицій до плану розвитку громад та взаємодія між громадами для задоволення потреб населення в соціальних послугах	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Включення до регіональних та місцевих стратегічних, прогнозних та програмних документів, програм комплексного відновлення областей, територій територіальних громад (у разі їх розроблення) завдань і заходів, спрямованих на задоволення потреб адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади в соціальних послугах для дітей та сімей з дітьми	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Організація надання соціальних послуг дітям та сім'ям з дітьми відповідно до результатів визначення потреб адміністративно-територіальної громади у соціальних послугах, зокрема шляхом розбудови центрів життєстійкості, соціального замовлення, державно-приватного партнерства, конкурсів соціальних	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські об'єднання (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	просктів, місцевих соціальних програм, публічних закупівель, співробітництва територіальних громад тощо			
7. Організація надання на рівні територіальної громади пакета послуг із забезпечення права дитини на зростання в сімейному оточенні та доступності комплексних спеціалізованих соціальних послуг відповідно до потреб сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах або можуть потрапити в такі обставини	1. Розроблення маршруту пацієнта для вагітних жінок та породіль із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Поширення інформації щодо маршруту пацієнта для вагітних жінок та породіль із залежністю через соціальні служби громад	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Організація надання дітям та сім'ям з дітьми послуг, включених до пакета послуг для забезпечення права дитини на зростання в сімейному оточенні, в межах передбачених видатків на надання таких послуг та з залученням позабюджетних коштів	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Забезпечити надання послуги із соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, а також соціальних послуг, що	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	надаються стаціонарно в кризових кімнатах/центрах для постраждалих від домашнього насильства/центрах соціально-психологічної допомоги з урахуванням потреб населення в таких послугах та в межах передбачених видатків на їх надання та із залученням позабюджетних коштів			Харківський обласний центр соціальних служб, служба у справах дітей ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	5. Упровадження програм підготовки працівників – надавачів послуг, які включені до пакета послуг для забезпечення права дитини на зростання в сімейному оточенні, а також соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, зокрема шляхом підготовки регіональних тренерів	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), Харківський обласний центр соціальних служб
	6. Забезпечення доступності комплексних спеціалізованих соціальних послуг у межах передбачених видатків на їх надання	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, місцеві бюджети, позабюджетні кошти	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), Харківський обласний центр соціальних служб, служба у справах дітей ХОД(В)А, органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
8. Запровадження дієвої, заснованої на правозахисному підході системи контролю за якістю надання соціальних послуг для дітей та сімей з дітьми, зокрема шляхом здійснення обов'язкової реєстрації надавачів соціальних послуг	1. Проведення моніторингу надання соціальних послуг дітям та сім'ям з дітьми, оцінки їх якості (у тому числі зовнішньої) та оприлюднення їх результатів	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Організація заходів щодо здійснення контролю за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг, якістю надання соціальних послуг дітям та сім'ям з дітьми	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
Операційна ціль 4. Отримання дітьми, які залишилися без батьківського піклування, у тому числі дітьми з інвалідністю, тимчасового догляду та виховання в умовах, наближених до сімейних				
9. Розроблення та впровадження механізмів запобігання влаштуванню дітей до закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання	Організація роботи на рівні територіальної громади із сім'ями дітей, які влаштовані на цілодобове перебування до закладів, що здійснюють інституційний догляд та виховання, для подолання або мінімізації впливу обставин, через які виникла потреба у такому влаштуванні, та пошуку альтернативних рішень	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
10. Розвиток у територіальних громадах патронатних сімей або інших форм виховання з умовами, наближеними до сімейних, як альтернативи	1. Організація у територіальних громадах заходів з інформування щодо послуги патронату над дитиною спільно з територіальними центрами зайнятості	2025 – 2026 роки	Позабюджетні кошти	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), Харківський обласний центр соціальних служб, Харківський обласний центр зайнятості (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Організація первинного відбору кандидатів у патронатні вихователі та їхні помічники через Харківський обласний центр зайнятості та з задіянням порталів вакансій	2025 – 2026 роки	Місцеві бюджети	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), Харківський обласний центр зайнятості (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Проведення навчання кандидатів в патронатні вихователі	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Харківський обласний центр соціальних служб, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Визначення потреби області у послугі догляду та виховання в умовах, наближених до сімейних, та розроблення плану організації надання цієї послуги	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
				надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
Стратегічна ціль 2. Зростання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у тому числі дітей з інвалідністю, в сімейному оточенні				
Операційна ціль 1. Задоволення потреб дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у тому числі дітей, які потребують особливих умов проживання чи спеціального догляду, у зростанні в сімейному оточенні				
11. Удосконалення підходів до правового регулювання питань створення та функціонування сімейних форм виховання, прийняття рішень про влаштування дитини з урахуванням її найкращих інтересів і потреб	1. Організація пошуку кандидатів та створення прийомних сімей для дітей, які потребують особливих умов проживання чи спеціального догляду, з передбаченням відповідного матеріального, фінансового забезпечення та соціального супроводу таких сімей	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Проведення регулярних навчань (тренінгів, семінарів) для працівників служб у справах дітей з питань взаємодобору дитини та сім'ї, організації знайомства дитини та сім'ї, з'ясування думки дитини під час прийняття рішення про її влаштування	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
12. Підвищення спроможності та відповідальності органів місцевого самоврядування за створення та забезпечення функціонування сімейних форм виховання для влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також сприяння їх інтеграції у життя територіальної громади, зокрема шляхом надання послуг і підтримки дітям з інвалідністю та сім'ям, в яких вони виховуються	1. Проведення щороку навчання профільних заступників голів міських, селищних, сільських рад з питань пріоритетів реалізації Стратегії, виявлення, обліку та влаштування в сімейні форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, інструментів підтримки сімейних форм виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Планування та створення сімейних форм виховання з урахуванням результатів визначення потреб області	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Розроблення та впровадження місцевих програм, спрямованих на розвиток сімейних форм виховання, підтримку їх функціонування	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Запровадження обміну досвідом між територіальними громадами щодо успішних практик створення, функціонування та підтримки сімейних форм виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
				надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
13. Запровадження ефективних механізмів інформування та залучення осіб для створення сімейних форм виховання для влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	1. Проведення узгоджених комунікаційних кампаній (обласних та місцевих) з метою популяризації сімейних форм виховання дітей та формування в суспільстві позитивного ставлення до сімей, які виховують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у рамках яких, зокрема демонструються успішні випадки влаштування дітей (за згодою дорослих та дітей, яких це стосується)	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент стратегічних комунікацій ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Проведення навчання, у тому числі онлайн, для працівників служб у справах дітей, центрів соціальних служб/центрів надання соціальних послуг з питань комунікації та мотивування потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, кандидатів в усиновлювачі з оглядом міжнародної практики забезпечення прав і найкращих інтересів дитини, створення умов для виховання та розвитку дітей у сім'ї	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	3. Проведення інформаційно-просвітницьких заходів для представників медіа щодо висвітлення питань влаштування дітей у сімейні форми виховання та усиновлення	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент стратегічних комунікацій ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
14. Забезпечення якісного відбору, підготовки та супроводу осіб, які бажають взяти дитину на виховання, формування навичок догляду за дітьми, захисту їх прав та інтересів	1. Напрацювання пропозицій щодо впровадження критеріїв первинного відбору потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, а також інструментів психосмоційного опіювання для визначення їх мотивації та спроможності виховувати дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, а також перегляду/повторного розгляду рекомендацій, наданих за результатами навчання, у разі зміни сімейного стану чи виникнення інших обставин (розлучення, смерть, тяжка хвороба одного із членів сім'ї тощо)	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Харківський обласний центр соціальних служб, Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Напрацювання пропозицій до програми навчального курсу з питань виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, для забезпечення	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Харківський обласний центр соціальних служб, служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	формування у прийомних батьків, батьків-вихователів необхідних компетенцій, у тому числі підготовки прийомних батьків для створення прийомних сімей			територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Планування, проведення та оцінювання якості навчання потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів відповідно до потреби у створенні сімейних форм виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Харківський обласний центр соціальних служб, служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Забезпечення підготовки, підвищення кваліфікації та супервізії тренерів, які проводять навчання потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Харківський обласний центр соціальних служб, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А
Операційна ціль 2. Отримання дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, та сім'ями, в яких вони виховуються, належної підтримки				
15. Забезпечення якісної підтримки сімей, в яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, працівниками надавачів соціальних послуг, які пройшли спеціальну підготовку	1. Забезпечення якісного соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
та володіють відповідними навичками	2. Запровадження спеціалізації за результатами її розробки Міністерством соціальної політики України, відповідної професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців, які надають соціальну послугу соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, зокрема із урахуванням спеціалізації таких сімей, та визначення норм навантаження на одного працівника надавача послуги	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Харківський обласний центр соціальних служб, органи місцевого самоврядування (за згодою)
16. Забезпечення належного рівня матеріального забезпечення та соціального захисту осіб, які виховують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, зокрема з урахуванням необхідності в задоволенні потреб дітей з інвалідністю	1. Забезпечення моніторингу стану утримання та рівня забезпечення потреб дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в сімейних формах виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські об'єднання (за згодою)
	2. Виплата одноразової адресної допомоги при утворенні прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу, сім'ї патронатного вихователя у розмірі 30 000 грн (за окремим порядком, затвердженим рішенням обласної ради)	2025 – 2026 роки	Обласний бюджет	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Обласний центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат, служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	3. Виплата одноразової адресної допомоги прийомним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу, сім'ям патронатного вихователя з нагоди 15-річного функціонування родини у розмірі 50 000 грн (за окремим порядком, затвердженим рішенням обласної ради)	2025 – 2026 роки	Обласний бюджет	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Обласний центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат, служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Виплата щомісяця допомоги у розмірі 10 000 грн прийомним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу, які взяли на виховання дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування з інвалідністю, що потребує паліативної допомоги (за окремим порядком, затвердженим рішенням обласної ради)	2025 – 2026 роки	Обласний бюджет	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Обласний центр по нарахуванню та здійсненню соціальних виплат, служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	5. Організація для дітей, які виховуються в сім'ях опікунів/піклувальників, у прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, сім'ях патронатних вихователів, та їхніх законних представників, культурологічних заходів до Новорічних і Різдвяних свят, Дня сім'ї, Міжнародного дня захисту дітей, Дня усиновлення, Всесвітнього дня дитини,	2025 – 2026 роки	Обласний бюджет	Департамент культури та туризму ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	відвідування музеїв, перегляд вистав та концертів у театрах			
	6. Надання стоматологічних послуг дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування (терапевтична та хірургічна санація порожнини рота, ортодонтична допомога, (крім брекет-систем))	2025 – 2026 роки	Обласний бюджет	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, КНП ХОР «Обласна клінічна лікарня» (за згодою), служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), територіальні громади (за згодою)
	7. Придбання планшетних комп'ютерів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, шкільного віку, які влаштовані до сімейних форм виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	8. Забезпечення оплати послуг з відпочинку та оздоровлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, спільно з батьками-вихователями та прийомними батьками і їхніми власними дітьми на умовах співфінансування з місцевих бюджетів не менше 50%	2025 – 2026 роки	Обласний бюджет	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	9. Будівництво житла для надання в користування дитячим будинкам сімейного типу та прийомним сім'ям, які взяли на виховання дитину з	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, обласний бюджет, місцеві бюджети, кошти з інших	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	інвалідністю підгрупи А, що потребує паліативної допомоги, на засадах співфінансування: 70% – за рахунок коштів обласного бюджету, 30% – за рахунок коштів бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад, за умови виділення територіальною громадою земельної ділянки під будівництво		джерел, не заборонених законодавством	територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	10. Забезпечення житлом дитячих будинків сімейного типу, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	11. Впровадження заходів щодо підтримки і розвитку сімейних та наближених до сімейних форм виховання (прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, сім'ї опікунів, піклувальників, патронатних вихователів), адресною допомогою у вигляді необхідної побутової техніки, меблів для облаштування кімнат дітям, влаштованим до родин тощо	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	12. Забезпечення моніторингу прав дітей, створення безпечного середовища для дітей за рахунок	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел,	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	новітніх інформаційних технологій (чат-бот «Турботик» тощо)		не заборонених законодавством	надавачі соціальних послуг (за згодою), Головне управління Національної поліції України в Харківській області (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
Операційна ціль 3. Реалізація права дитини на зростання в сімейному оточенні шляхом усиновлення з урахуванням найкращих інтересів дитини				
17. Якісний підбір, підготовка та супровід осіб, які бажають усиновити дитину	1. Проведення інформаційних кампаній щодо популяризації усиновлення дітей, формування в суспільстві культури усиновлення дітей з інвалідністю, дітей старшого віку, сімейних груп (братів і сестер), зокрема шляхом поширення інформації щодо історій про усиновлення (за згодою усиновлювачів та дітей, яких це стосується)	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент стратегічних комунікацій ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Запровадження стимулів для усиновлення дітей, зокрема дітей старшого віку, дітей з інвалідністю, сімейних груп (братів і сестер)	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
18. Оптимізація процедури усиновлення, зокрема в частині ведення обліку дітей, які можуть	1. Проведення навчання (тренінгів, семінарів) працівників служб у справах дітей щодо провадження	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел,	Служба у справах дітей ХОД(В)А,

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
бути усиновлені, та кандидатів в усиновлювачі для підбору відповідної сім'ї для дитини, з урахуванням її інтересів	діяльності з усиновлення із застосуванням механізмів цифровізації ведення справ з усиновлення		не заборонених законодавством	служби у справах дітей територіальних громад (за згодою)
	2. Забезпечення актуалізації даних про дітей, які перебувають на обліку з усиновлення, зокрема щодо стану здоров'я та рівня розвитку дитини, виготовлення актуальних фото дитини, внесення відповідної інформації та фото дітей до обліково - статистичних карток в єдиному електронному банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою)
Стратегічна ціль 3. Забезпечення зростання у сімейному оточенні тимчасово переміщених (евакуйованих), примусово переміщених, депортованих дітей, а також дітей з тимчасово окупованої території, території, де ведуться чи можуть вестися бойові дії, які повернулися чи евакуйовані в безпечні регіони України, та їх інтеграція в життя територіальної громади				
Операційна ціль 1. Повернення тимчасово переміщених (евакуйованих) дітей, які отримують інституційний догляд та виховання, з місць тимчасового переміщення (евакуації) відповідно до їх потреб та найкращих інтересів				
19. Планування повернення на територію України тимчасово переміщених (евакуйованих) дітей із закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання	1. Забезпечення оцінювання потреб кожної дитини, яка тимчасово переміщена (евакуйована) із закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, та складання індивідуального плану її повернення	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	на територію України з метою реалізації права дитини на виховання в сім'ї, врахування її потреб і думки			надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Здійснення моніторингу повернення на територію України тимчасово переміщених (евакуйованих) дітей із закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, внесення відповідної інформації до банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів з метою недопущення порушення прав таких дітей, передання їх стороннім особам чи залишення без підтримки та супроводу за кордоном	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Здійснення моніторингу умов перебування та дотримання прав дітей, які тимчасово переміщені (евакуйовані) із закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, за кордон, а також дітей, які за рішенням обласної державної (військової) адміністрації тимчасово залишилися за кордоном після повернення групи, у складі якої вони були тимчасово переміщені (евакуйовані), і повернення таких	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	дітей в Україну та їх реінтеграція після завершення ними навчання, лікування чи реабілітації за місцем евакуації			
20. Забезпечення реінтеграції тимчасово переміщених (евакуйованих) дітей, які мають батьків, інших законних представників, із закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, у їх сім'ї шляхом належної підготовки та супроводу таких сімей	1. Доведення до відома відповідних органів алгоритму дій органів опіки та піклування, служб у справах дітей, закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, з яких тимчасово переміщено (евакуйовано) дітей, надавачів соціальних та інших послуг, для забезпечення реінтеграції дітей в їх сім'ї з урахуванням найкращих інтересів дітей, зокрема щодо вивчення питання можливості повернення дитини в сім'ю, оцінювання потреб сім'ї в соціальних послугах, підготовка до повернення. Координація впровадження алгоритму	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Впровадження алгоритму дій органів опіки та піклування, служб у справах дітей, закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, з яких тимчасово переміщено (евакуйовано) дітей, надавачів соціальних та інших послуг, для забезпечення реінтеграції дітей в їх сім'ї із урахуванням найкращих інтересів дітей, зокрема	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	щодо вивчення питання можливості повернення дитини в сім'ю, оцінювання потреб сім'ї в соціальних послугах, підготовка до повернення			
	3. Надання методичних рекомендацій щодо роботи служб у справах дітей територіальних громад з батьками, іншими законними представниками дитини з метою підтримання ними контактів (зокрема в режимі відеоконференцій) з дітьми, які тимчасово переміщені (евакуйовані) із закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, надання їм інформації про стан дитини, місце її перебування та повернення	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Організація роботи з батьками, іншими законними представниками дитини з метою підтримання ними контактів (зокрема в режимі відеоконференцій) з дітьми, які тимчасово переміщені (евакуйовані) із закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, надання їм інформації про стан дитини, місце її перебування та повернення	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	5. Організація повернення та реінтеграції дітей, тимчасово переміщених (евакуйованих)	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм	Служба у справах дітей ХОД(В)А,

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, в їх сім'ї, забезпечення надання їм послуг та підтримки відповідно до їх потреб, зокрема психологічної, матеріальної, фінансової допомоги для адаптації дитини після повернення, освітніх, медичних, соціальних, реабілітаційних послуг		та з інших джерел, не заборонених законодавством	служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
21. Забезпечення влаштування дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які тимчасово переміщені (евакуйовані) із закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, до сімейних форм виховання або усиновлення громадянами України з урахуванням потреб та найкращих інтересів дітей	1. Проведення перевірки наявності в тимчасово переміщених (евакуйованих) дітей статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, правових підстав для усиновлення, наявності підтверджувальних документів, забезпечення їх поновлення, а також за наявності підстав надання статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Проведення оцінювання потреб кожної дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, переміщених (евакуйованих) із закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, за кордон, щодо усиновлення чи влаштування в сімейні форми виховання та забезпечення направлення прийомних батьків, батьків-вихователів, кандидатів в	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	усиновлювачі для знайомства з дитиною та влаштування її в сім'ю			
	3. Забезпечення підготовки та створення нових прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу для влаштування в них тимчасово переміщених (евакуйованих) дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	4. Організація за участю громадських об'єднань і благодійних організацій роботи з надання допомоги прийомним батькам, батькам-вихователям, кандидатам в усиновлювачі в організації поїздки та перебування за кордоном з метою знайомства з дитиною та влаштування її в сім'ю в порядку, встановленому законодавством	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	5. Вжиття заходів щодо повернення до України тимчасово переміщених (евакуйованих) за кордон дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, шляхом влаштування їх до сімейних форм виховання або усиновлення, проведення аналізу ситуації щодо ефективності такої роботи в області	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
Операційна ціль 2. Проживання дітей, які повернулися з місць депортації, після примусового переміщення чи перебування на тимчасово окупованій території, евакуйовані з території, де ведуться чи можуть вестися бойові дії (зокрема дітей, які до депортації, примусового переміщення отримували інституційний догляд та виховання), в сімейному оточенні та отримання ними необхідної підтримки				
22. Визначення та задоволення потреб дітей та їх сімей, які повернулися з місць депортації, після примусового переміщення чи перебування на тимчасово окупованій території, евакуйовані з території, де ведуться чи можуть вестися бойові дії, сприяння їх реінтеграції за місцем повернення, забезпечення їх послугами та індивідуальним супроводом відповідно до потреб	1. Проведення аналізу та узагальнення діючої практики організації роботи місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, міжнародних організацій із забезпечення потреб дітей, які повернулися з місць депортації, після примусового переміщення, зокрема тих, які досягли повноліття, та їх сімей у медичних, освітніх, соціальних, реабілітаційних та інших послугах	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Вжиття заходів щодо надання психологічної, соціальної, медичної та іншої необхідної допомоги дітям та сім'ям з дітьми, які повертаються з місць депортації чи тимчасово окупованих територій, евакуйованих з територій, де ведуться чи можуть вестися бойові дії	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою) надавачі соціальних послуг (за згодою), громадські організації (за згодою)
	3. Організація, координація та проведення навчання працівників служб у справах дітей, надавачів	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел,	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб,

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	соціальних послуг з питань організації роботи щодо соціального захисту дітей, зокрема тих, які досягли повноліття, які повернулися з місць депортації, після примусового переміщення чи перебування на тимчасово окупованих територіях, евакуйованих з територій, де ведуться чи можуть вестися бойові дії		не заборонених законодавством	служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	4. Проведення моніторингу забезпечення прав, інтересів та індивідуальних потреб дітей, які повернулися з місць депортації, після примусового переміщення чи перебування на тимчасово окупованих територіях, евакуйованих з територій, де ведуться чи можуть вестися бойові дії	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
23. Забезпечення возз'єднання дітей, які повернулися з місць депортації, після примусового переміщення чи перебування на тимчасово окупованій території, евакуйовані з території, де ведуться чи можуть вестися бойові дії, які мають сім'ю, з батьками, іншими законними представниками, влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до	1. Надання рекомендацій та координація дій щодо обстеження умов проживання сімей, які перебувають на територіях, на яких органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі, та підготовки їх до возз'єднання з дітьми, які повернулися з місць депортації, після примусового переміщення, зокрема надання батькам, іншим законним представникам дитини правової,	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
спеціально підготовлених сімейних форм виховання	психологічної, матеріальної та фінансової допомоги для створення ними умов для проживання, виховання та розвитку дитини, забезпечення надання таким сім'ям послуг відповідно до їх потреб			
	2. Проведення обстеження умов проживання сімей, які перебувають на територіях, на яких органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі, та підготовки їх до возз'єднання з дітьми, які повернулися з місць депортації, після примусового переміщення, зокрема надання батькам, іншим законним представникам дитини правової, психологічної, матеріальної та фінансової допомоги для створення ними умов для проживання, виховання та розвитку дитини, забезпечення надання таким сім'ям послуг відповідно до їх потреб	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	3. Створення умов для тимчасового влаштування дітей, які повернулися з місць депортації, після примусового переміщення, на період до возз'єднання їх з батьками, іншими законними представниками, зокрема підготовки для цього достатньої кількості патронатних вихователів та формування в них навичок роботи з	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	дітьми, які зазнали депортації, примусового переміщення чи перебування (проживання) на тимчасово окупованих територіях			
Операційна ціль 3. Отримання сімейними формами виховання необхідної допомоги та підтримки для повернення з місць тимчасового переміщення (евакуації) та виїзду з тимчасово окупованої території				
24. Надання допомоги сімейним формам виховання з метою забезпечення їх переїзду або повернення на територію, на якій органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі	1. Забезпечення комунікації з опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями, патронатними вихователями, які разом із влаштованими до них дітьми тимчасово перемістилися (евакуювалися) за кордон, перебувають на тимчасово окупованих територіях, з метою визначення можливостей для їх переміщення на територію, на якій органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі, інформування про можливі умови їх розміщення, підтримки та забезпечення потреб дітей та сім'ї після переміщення	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою),
	2. Надання підтримки прийомним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу, сім'ям опікунів, піклувальників, патронатних вихователів, які бажають виїхати з тимчасово окупованих територій або	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	повернутися в Україну з-за кордону, для вирішення питань, пов'язаних з переїздом та облаштуванням місця проживання			органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
25. Створення належних умов для функціонування сімейних форм виховання, які виїхали з тимчасово окупованої території на територію, на якій органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі, або повернулися з місць тимчасового переміщення (евакуації)	1. Впровадження механізму забезпечення житлом сімей опікунів, піклувальників, прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей патронатних вихователів, які виїхали з тимчасово окупованих територій, зони можливих бойових дій чи територій, на яких оголошено евакуацію у примусовому порядку, в територіальних громадах за місцем їх переміщення, забезпечення їх меблями, одягом, взуттям, речами побутового призначення із урахуванням кількості дітей та їх потреб	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Забезпечення підтримки та реінтеграції в життя територіальної громади прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів, піклувальників, патронатних вихователів, які виїхали з тимчасово окупованих територій, зони можливих бойових дій чи територій, на яких оголошено евакуацію у примусовому порядку, або повернулися в Україну з-за кордону	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
Стратегічна ціль 4. Дотримання прав та інтересів дітей під час реформування закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, збереження та спрямування ресурсів таких закладів для підтримки дітей та сімей з дітьми у територіальних громадах				
Операційна ціль 1. Належна підготовка дітей, які отримують інституційний догляд та виховання, насамперед дітей раннього віку та дітей з високими потребами у підтримці, та сімей, в які їх реінтегровано або влаштовано, до реінтеграції та забезпечення їх підтримки у територіальній громаді				
26. Визначення потреб, планування та вжиття необхідних заходів для підготовки дитини до повернення у свою сім'ю, усиновлення, влаштування до сімейної форми виховання або форми виховання з умовами, наближеними до сімейної, що відповідає потребам дитини та її найкращим інтересам	1. Проведення оцінювання потреб кожної дитини, яка перебуває в закладі, який здійснює інституційний догляд та виховання, щодо можливості повернення в свою сім'ю, влаштування в сімейні форми виховання чи в умови, наближені до сімейних, отримання освітніх, медичних, соціальних, реабілітаційних та інших послуг, організація роботи щодо забезпечення виявлених потреб	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Забезпечення підготовки дітей до реінтеграції в біологічну сім'ю, усиновлення, влаштування в сімейну форму виховання чи в умови, наближені до сімейних, з урахуванням думки дитини та її найкращих інтересів	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
				громадські організації (за згодою)
	3. Моніторинг дотримання прав та забезпечення потреб кожної дитини, яка вибула із закладу, який здійснює інституційний догляд та виховання, та інтегрована в територіальну громаду	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	4. Проведення аналізу діяльності органів опіки та піклування щодо надання дітям статусу дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, з метою виявлення та усунення причин, які зумовлюють затримання прийняття таких рішень, зокрема у випадках тривалого перебування дітей в закладах, які здійснюють інституційний догляд та виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
27. Забезпечення підготовки та супроводу сімей, в які реінтегровано або влаштовано дітей, які перебували в закладах, що здійснюють інституційний догляд та виховання,	1. Проведення оцінювання спроможності біологічних батьків, інших законних представників дітей, які цілодобово перебувають у закладах, які здійснюють інституційний догляд та виховання, з	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
забезпечення їх спроможності здійснювати догляд та виховання дітей з інвалідністю	мстою вирішення питання можливості повернення дитини в сім'ю, оцінювання потреб сім'ї у соціальних послугах, підготовки її до повернення дитини			(за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Супровід планування та надання на рівні територіальної громади послуг з підтримки дітей та сімей, в які повернуто або влаштовано дітей, які отримували інституційний догляд та виховання, відповідно до їхніх потреб	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
Операційна ціль 2. Спрямування фінансових, кадрових, матеріальних, інфраструктурних ресурсів закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, на надання послуг з підтримки дітей та сімей з дітьми, розвиток сімейних форм виховання відповідно до потреб дітей, які в них перебували, та потреб територіальних громад				
28. Запровадження механізмів оцінювання фінансових, кадрових, матеріальних, інфраструктурних та інших ресурсів закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, визначення способів і доцільності їх використання після реформування закладів, зокрема для надання послуг з підтримки дітей та сімей з	Проведення аналізу існуючої мережі закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання дітей, наявних в них кадрових, фінансових, матеріальних ресурсів, джерел їх фінансування, правового регулювання їх утворення та функціонування	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
дітьми, розвитку сімейних форм виховання				органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
29. Розроблення та забезпечення впровадження планів реформування закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, відповідно до визначених потреб дітей, які в них перебувають, їх сімей, комплексного опінування кадрових, матеріальних, інфраструктурних ресурсів закладів та потреб територіальних громад	1. Забезпечення обліку закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання дітей, зокрема в ресерті суб'єктів освітньої діяльності; проведення моніторингу їх мережі та контингенту дітей, які отримують в них інституційний догляд та виховання 2. Проведення комплексного опінування закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання дітей, з метою визначення та забезпечення потреб дітей, які в них виховуються, в сімейному догляді та вихованні	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, служба у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Проведення комплексного опінування закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання дітей, з метою визначення та забезпечення потреб дітей, які в них виховуються, в сімейному догляді та вихованні	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент охорони здоров'я ХОД(В)А, служба у справах дітей територіальних громад (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
				органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	3. Пілотування моделей трансформації дитячих будинків-інтернатів з метою напрацювання та поширення практик роботи з реінтеграції в сім'ї, влаштування в сімейні форми виховання чи усиновлення вихованців таких закладів	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
Стратегічна ціль 5. Забезпечення можливості дітей та осіб, які мають досвід альтернативного догляду та виховання, налагоджувати соціальні відносини, які сприяють їх успішній інтеграції у життя територіальних громад				
Операційна ціль 1. Підготовка дітей та осіб віком від 14 до 23 років, які отримують альтернативний догляд та виховання, до самостійного життя в територіальних громадах				
30. Організація надання дітям, які отримують альтернативний догляд та виховання, зокрема дітям з інвалідністю, індивідуальної підтримки та допомоги у підготовці до самостійного життя	1. Проведення інформаційної кампанії для популяризації інституту наставництва та виявлення потенційних наставників для дітей та осіб до 23 років, які отримують альтернативний догляд та виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	2. Здійснення пошуку та відбору кандидатів в наставники та організація їхнього навчання та підготовки	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	3. Створення та забезпечення функціонування груп взаємодтримки наставників та організація їх супервізійної підтримки	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	4. Проведення навчальних заходів для представників закладів, що здійснюють інституційний догляд та виховання, у тому числі тих, які мають у своїй структурі пансіони чи інтернати, щодо впровадження програми наставництва, підготовки дітей до взаємодії з наставниками та	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	забезпечення супроводу наставництва			органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
31. Створення умов для подальшої освіти та підвищення економічної спроможності дітей, які отримують альтернативний догляд та виховання, створення умов їх взаємної підтримки та сприяння соціальній інтеграції	1. Вжиття заходів щодо аналізу рівня сформованості ключових навичок та визначення потреб для підготовки до самостійного життя і соціальної адаптації дітей та осіб, які отримують альтернативний догляд та виховання та готуються до випуску/вибуття із закладів, що здійснюють інституційний догляд та виховання, сімейних форм виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Розвиток у межах передбачених видатків інклюзивних профорієнтаційних програм та програм формування «м'яких» навичок для здобувачів базової та профільної середньої освіти та випускників закладів, які здійснюють інституційний догляд та виховання, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб із їх числа	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	3. Розроблення та поширення «дорожньої карти» прав і можливостей для дітей та осіб, які отримують альтернативний догляд та виховання та готуються до випуску/вибуття із закладів, що здійснюють інституційний догляд та виховання, сімейних форм виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
Операційна ціль 2. Реалізація дітьми та особами, які мають досвід альтернативного догляду та виховання, права на самостійне життя у територіальній громаді та забезпечення можливості для їх самореалізації				
32. Створення умов для повноцінної участі в житті суспільства та територіальної громади дітей та осіб (у тому числі з інвалідністю), які мають досвід альтернативного догляду та виховання	1. Залучення дітей та осіб, які мають досвід альтернативного догляду та виховання, до роботи регіональної координаційної ради, робочих груп в громадах, формування регіональних політик; проведення навчання для органів місцевого самоврядування щодо участі дітей та осіб, які мають досвід альтернативного догляду та виховання, у прийнятті рішень, які їх стосуються	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	2. Організація надання особам з інвалідністю з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, послуги підтриманого проживання, супроводу під час працевлаштування відповідно до їх потреб	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	3. Створення груп взаємодопомоги дітей та осіб, які мають досвід альтернативного догляду та виховання	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
Стратегічна ціль 6. Створення організаційно-правових умов для забезпечення реалізації Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024 – 2028 роки (далі – Стратегія)				
Операційна ціль 1. Забезпечення координації дій суб'єктів, відповідальних за реалізацію Стратегії				
33. Впровадження механізмів міжвідомчої взаємодії та координації дій	1. Забезпечення інтегрування основних принципів, цілей і завдань Стратегії у пріоритетні напрями діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, приведення їх планів роботи у відповідність із Стратегією (у разі потреби)	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою),
	2. Розроблення та затвердження заходів на місцевому рівні з реалізації Стратегії	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Організація діяльності з реалізації заходів Стратегії та здійснення моніторингу реалізації цього плану	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	4. Впровадження електронної системи збору та аналізу даних для визначення потреб територіальної громади у соціальних послугах із забезпеченням обміну даними, що містяться в державних електронних інформаційних системах	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
34. Запровадження міжсекторальної взаємодії місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, міжнародними організаціями та бізнесом	1. Залучення представників соціально активного бізнесу до здійснення заходів, передбачених Стратегією, розроблення та впровадження проєктів, програм, спрямованих на реалізацію Стратегії	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Розроблення та затвердження порядку міжвідомчої взаємодії з виявлення та/або соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та аналізу організації та надання комплексної допомоги сім'ям з дітьми у Харківській області	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
				громадські організації (за згодою)
	3. Впровадження механізмів міжвідомчої взаємодії та координації дій з виявлення та організації надання допомоги дітям і сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах і проживають на підвідомчій території відповідної територіальної громади Харківської області, крім тих громад, в яких встановлено непереборний рівень небезпеки	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	4. Забезпечення координації проєктів міжнародної технічної допомоги, громадських об'єднань щодо надання методичної, організаційної та іншої допомоги в реалізації Стратегії на регіональному рівні	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
Операційна ціль 2. Підвищення спроможності системи забезпечення та захисту прав дитини				
35. Удосконалення механізму забезпечення прав та найкращих інтересів дітей в цивільному судочинстві	1. Проведення спільних навчальних заходів для працівників служб у справах дітей, надавачів соціальних послуг (фахівців із соціальної	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел,	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб,

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	роботи), психологів щодо питань забезпечення прав та найкращих інтересів дитини у цивільних провадженнях, пов'язаних із забезпеченням права дитини на сім'ю, міжвідомчої взаємодії під час судового розгляду цивільних справ, що стосуються прав та інтересів дитини		не заборонених законодавством	служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
Операційна ціль 3. Посилення кадрового потенціалу у сфері забезпечення та захисту прав дитини				
36. Забезпечення необхідного кадрового потенціалу у сфері забезпечення та захисту прав дитини, соціальної підтримки сімей з дітьми відповідно до потреб жителів кожної територіальної громади	1. Дотримання встановлених законодавством нормативів штатної чисельності працівників служб у справах дітей	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Дотримання встановлених законодавством нормативів штатної чисельності фахівців з соціальної роботи, психологів, інших необхідних фахівців	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	3. Вжиття заходів щодо підвищення кадрової спроможності служб у справах дітей територіальних громад	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел,	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб,

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
			не заборонених законодавством	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
37. Забезпечення високого рівня професійної компетентності та вмотивованості працівників служб у справах дітей та працівників, які проводять соціальну роботу та надають соціальні послуги дітям та сім'ям з дітьми	1. Організація здійснення заходів безперервного професійного розвитку для працівників служб у справах дітей та працівників, які забезпечують соціальну роботу та надання соціальних послуг відповідно до їх навчальних потреб	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб (за згодою), служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Запровадження обов'язкової професійної підтримки (супервізії) працівників, які забезпечують соціальну роботу та надання соціальних послуг дітям та сім'ям з дітьми, розроблення програм професійної підтримки (супервізії) та забезпечення їх реалізації	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	3. Організація навчання супервізорів методам підтримуючої супервізії, поширення інструментів та ресурсів для керівників закладів, які забезпечують соціальну роботу та надання соціальних послуг	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	4. Забезпечення систематичного підвищення кваліфікації фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, зокрема в частині використання інструментів діагностування особливих освітніх потреб дитини	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	5. Організація та проведення перенавчання бажаючих працювати за напрямом «соціальна робота» з активним залученням внутрішньо переміщених осіб	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, у межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	6. Вирішення питання транспортного забезпечення служб у справах дітей територіальних громад для можливості організації відвідувань родин, які перебувають у складних життєвих обставинах, та оперативного реагування на ситуації, що виникають в родин	2025 – 2026 роки	Державний бюджет, інші джерела, не заборонені законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
Операційна ціль 4. Розроблення та впровадження фінансових механізмів, необхідних для реалізації Стратегії				
38. Забезпечення ефективного фінансування реалізації Стратегії	1. Забезпечення врахування заходів цього Плану при розробленні, затвердженні або внесенні змін до обласних цільових програм, програм соціально-економічного та культурного розвитку, бюджетних програм	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою)
	2. Організація впровадження флагманських (інноваційних) проєктів з реалізації Стратегії в регіоні із залученням коштів донорів для їх реалізації, оцінювання результатів впровадження проєктів та доцільності їх впровадження в інших регіонах	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб,

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
				громадські організації (за згодою)
Операційна ціль 5. Підвищення рівня поінформованості громадян щодо неприпустимості виховання дитини в закладах, які здійснюють інституційний догляд та виховання, важливості забезпечення сприятливого та безпечного сімейного середовища для повноцінного фізичного, емоційного та соціального розвитку дитини				
39. Запровадження ефективних механізмів комунікації щодо цілей, завдань та стану реалізації Стратегії	1. Забезпечення висвітлення інформаційної кампанії для об'єднання суспільства навколо ідеї забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні, залучення широких верств населення до підтримки дітей та сімей з дітьми	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, надавачі соціальних послуг (за згодою), служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Залучення дітей та молоді до обговорення мети, цілей і завдань Стратегії, зокрема за принципом «рівний – рівному»	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент науки і освіти ХОД(В)А, Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, надавачі соціальних послуг (за згодою), служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою),

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
				громадські організації (за згодою)
40. Формування культури сприйняття дитини в суспільстві	1. Проведення інформаційних кампаній на регіональному та місцевому рівні, спрямованих на формування в суспільстві: усталених переконань, що безпечна та любляча сім'я є найкращим середовищем для повноцінного та гармонійного розвитку дитини; поваги до дитини та її прав, обізнаності про права дитини, неприпустимості їх порушення та способи захисту; позитивного сприйняття дітей з інвалідністю, порушеннями розвитку, особливими освітніми потребами, дітей, які мають досвід інституційного догляду та виховання; сприйняття соціальної вразливості та отримання соціальної підтримки як соціальних норм; популярності сімей патронатних вихователів, а також інших форм тимчасового влаштування дітей, зокрема в сім'ю родичів та знайомих; популярності інституту наставництва та виявлення кандидатів у наставники	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел, не заборонених законодавством	Служба у справах дітей ХОД(В)А, Департамент стратегічних комунікацій ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)
	2. Залучення дітей та молоді, зокрема тих, які мають досвід інституційного догляду та виховання, до прийняття	2025 – 2026 роки	У межах наявних бюджетних програм та з інших джерел,	Служба у справах дітей ХОД(В)А,

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Джерела фінансування	Відповідальні за виконання
	рішень, необхідних для реалізації Стратегії, на регіональному та місцевому рівні, а також до формування в суспільстві розуміння негативного впливу інституційного догляду та виховання на життя дітей та суспільство в цілому		не заборонених законодавством	Департамент соціального захисту населення ХОД(В)А, Харківський обласний центр соціальних служб, служби у справах дітей територіальних громад (за згодою), надавачі соціальних послуг (за згодою), органи місцевого самоврядування (за згодою), громадські організації (за згодою)

Виконуюча обов'язки начальника
служби у справах дітей Харківської
обласної державної (військової) адміністрації

Тетяна ПОНОМАРЕНКО